

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

17. S. Gangulphi, vxoris adulterium per aquæ iudicium, deprehendentis,
mirandum, non imitandu[m] exemplu[m].

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

nis. Moyses, in virtute Dei, maiora facere potuerit. Sed ideo non omnibus Sanctis ista tribuuntur; ne perniciosissimo errore decipiantur infirmi, existimantes, in talibus factis maiora dona esse, quam in operibus iustitia, quibus eterna vita comparatur. Propterea Dominus prohibuit gaudere discipulos, cum ait: Nolite in hoc gaudere, quoniam spiritus vobis subijciuntur: sed in hoc gaudete, quoniam nomina vestra scripta sunt in caelis. Cum ergo talia faciunt magi, qualia nonnunquam Sancti faciunt; talia quidem visibiliter esse apparent, sed ex diverso fine, & diverso jure fiunt. Illi enim faciunt quærentes gloriam suam, hi faciunt quærentes gloriam Dei: & illi faciunt quadam potestatibus concessa in ordine suo, quasi privata commercia, vel beneficia: isti autem publica administratione, jussu eius, cui omnis creatura subiecta est. Hæc Augustinus: quæ sufficiunt ad eam quæstionem, cur etiam non Sanctis tales subinde succedant aquarum probationes? aut cur innocentibus noceant? est enim Alastor, qui illis fauet, istis nocet, quantum quidem ei à Deo permittitur. Nam neque impijs quidem plus nocere potest, quam ei concedatur; cum sit Dei lictor. Lictori autem non licet præscriptum iudicis excedere.

Luc. 10. 10.

Altera obiectio erat, ipsos etiam Sanctos tales aquarum probationes vsurpauisse. Nam memorat, S. Gangulphum martyrem, famam turpi vxoris suæ percussum, ad hoc examen, animum adiecisse. Ita enim, in vita illius, scribitur. Interim ad quendam veniunt fontem. (Gangulphus & vxor) ubi his vxorem vocibus compellat: Multa quidem de te, coniux, passim feruntur fæda & indigna natalibus tuis; & adhuc quidem mihi certò non constat, verène, an falso illa dicantur. Tum illa etiam intrepide jurans, falsos de se rumores sparsos, ait, nec se unquam alieno concubitu pollutam. At Gangulphus: diuina, inquit, providentia, quam nihil fugit, ut se res habeat, iam certis declarabit iudicijs. En fons hic propositus est, nec frigidus valde, nec immodicè calidus. In hunc igitur immitte manum, & e fundo lapillum extrahere. Et, si quidem à culpa es aliena, nihil mali patieris: sin autem pollutam es, non sine Deo latere scelus tuum. Illa B. viri, sicut alios omnes, ita hos quoque sermones vecordis, ascribens incunctanter manum iniecit in fontem. Ecce autem simul atque lapillum secum retrahere conata est, membris ferè omnibus obrigescit, & in digitis, & brachio, quousque aqua pertigit, abstracta cute, nuda caro cernitur; nihilque aliud misera illa, nisi repenti-

XVII.

Surius JJ. Maij.

O penti-

penitulum interitum expectat. Quid inde boni euenit Gangulpho, in tractatu de Matrimonijs, dicemus. Hinc sanè constat, aquam etiam temperatam, vim comburendi diuinitus accepisse; & virum sanctum, ab hoc genere probationis non abhorruisse, vxoremque eius ad aquæ tribunal secutam, *condictitia actione* damnatam. Et nemo utique hic calumniæ causa litem intendet, vt rem dicat, malis artibus procuratam. Impius sit, qui de sancto talia suspicatur. Quid ergo? num omnibus licebit, quod licuit Sanctis? nequam. Scribuntur illorum vitæ, vt eorum virtutes, non vt miracula imitemur. Contrarium faciunt pueri: mores illorum fugiunt, honores ambiunt. Hinc amulos vitæ paucos, plurimos habent dignitatis. At vera dignitas in vitæ integritate consistit, non in iactantia miraculorum. Quamuis & miraculis nonnullos Deus ornet; sed ornat, quos vult, & cum causas habet, fidei miraculis conciliandi auctoritatem.

XVIII.

S. Gregor.
Tur. lib. 1. de
glor. Martyr
cap. 81.

Qualem habuit, Diacono Catholico, cum Presbytero Ariano disputate, & ad fidei veritatem comprobendam, apud S. Gregorium Turonensem, sic prouocante: *Factis rei veritas approbetur, succendatur igni aneus, & in feruente aqua annulus alicuius proyiciatur, qui verò eum sustulerit ex vnda feruente; ille iustitiam consequi comprobetur.* Feruentior fuit huic animus, quam constantior; & fortasse scopus etiam melior, quam modus actionis. Hinc, ne fides succumberet, miraculo Deus censuit mentem nutantis corrigendam. Acceperat enim conditionem hæreticus. Sed Diaconus, ob præcipitatam subito impetu sententiam, diffidentia tectus, nescio quibus vnguentis brachium manumque illeuit. Steterant iam vtrinque, ad iudicium experiendum, accincti athletæ; cum hæreticus metu pallidus repente periculum subire detrectat: Catholicus verò brachium exferit, sed vnguentis delibutum. Quod vbi vidit alter, magnis vocibus, exclamauit: *Aduersarium magicis artibus, non Fidei, considerare. dolum subesse. conditionem cadere.* Oritur altercatio: & ferè etiam scandalum. Nam & Catholici, qui confluxerant, dicebant, sibi id genus disputandi non placere; nec miracula artibus simulanda. Ita temeraria prouocatio propemodum in periculum maximum adduxisset religionis auctoritatem. Tempus ergo fuit, vt DEVS malè coepta, bene finiret, ac fortiozem huic certa-